

**Aan de Raad van Bestuur
Van de Stichting Nederlandse
Publieke Omroep**
Postbus 26444
1202 JJ Hilversum

**Van het Bestuur
Van de Omroepvereniging
Ongehoord Nederland**
Oder 20, Unit C9792
2491 DC 's-Gravenhage

Külcü Advocaten B.V.

Dorpstraat 83
6361 EK te Nuth
T: 085-2006292
KvK: 88531201

Nuth, 31 maart 2023

info@kulcuadvocaten.nl
www.kulcuadvocaten.nl

Tevens per e-mail aan: rvb@npo.nl

Inzake: **Ongehoord – Sanctie II**
Uw kenmerk: **uit 2022-1059**
Betreft: **Bezwaarschrift ON!**

Geachte Voorzitter, leden van het bestuur,

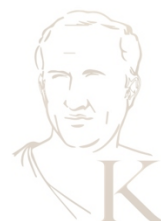
1. Op 25 oktober 2022 heeft de Raad van Bestuur van NPO een voornemen tot het opleggen van een tweede sanctie - op grond van art. 2:154 eerste lid sub b Mediawet 2008 - kenbaar gemaakt aan Ongehoord Nederland, hierna: 'ON!'. De Raad van Bestuur heeft ON! in eerste instantie een termijn gegeven van 2 weken – tot 8 november jl. - om een zienswijze in te dienen. Namens ON! is op donderdag 4 november 2022 uitstel gevraagd. In het schrijven van de Raad van Bestuur van 5 november jl. is de deadline met 7 dagen verlengd. De Raad van Bestuur heeft toen tot 15 november 2022 gegeven om de zienswijze in te dienen. Op 15 november 2022 is namens ON! een zienswijze ingediend waarvan de ontvangst door de Raad van Bestuur is bevestigd in hun e-mail van 16 november 2022. Op 20 december 2022 heeft de Raad van Bestuur van de NPO met inachtneming van de zienswijze aan ON! een tweede sanctie gemeend te hebben opgelegd, inhoudende de inhouding

van een bedrag ter hoogte van € 56.065,45 over het vastgestelde bedrag voor het jaar 2022. Op 23 januari 2023 is er namens ON! een pro forma bezwaarschrift ingediend tegen het vermeende tweede sanctiebesluit d.d. 20 december 2023. Naar aanleiding hiervan heeft de Raad van Bestuur in haar e-mail d.d. 24 januari 2023 aangegeven dat de termijn voor het indienen van de gronden van bezwaar afloopt op 6 maart a.s. Op 3 maart jl. is er namens ON! een verzoek tot uitstel voor de gronden van bezwaar ingediend waar de Adviescommissie van NPO op 6 maart jl. per e-mail op heeft gereageerd. In dit schrijven wordt uitstel voor de gronden van bezwaar verleend in ieder geval tot 10 maart a.s. Dit is uiteindelijk verlengd tot 31 maart 2023.

2. In het mediabericht van het bestuur van 22 december 2022 wordt, als gezegd, aangegeven dat de tweede sanctie van € 56.065,45 is opgelegd (nadat eerder een sanctie van € 93.442,43 was opgelegd) wegens het onvoldoende uitvoering geven aan de samenwerking.
3. Voordat we verder gaan wenst ON! mede te delen dat zij nog steeds bereid en gemotiveerd is om met alle spelers in het publiek bestel samen te werken, maar dan wel onder het bewind van de deugd der tolerantie voor andersdenkenden en minderheden.

Opbouw

4. Dit bezwaarschrift is als volgt opgebouwd. Eerst gaan we in op de achtergrond van deze sanctie. Vervolgens zal worden aangegeven dat het *in casu* slechts is gebleven bij een poging tot een “besluit”. Daarna zullen een aantal onduidelijkheden in en gebreken aan het “besluit”/voornemen worden besproken, die het geheel dermate onhelder, onduidelijk en ondeugdelijk maken dat sprake is van een onduidelijke motivering en een onzorgvuldig genomen besluit. Vervolgens zullen we het besluit toetsen. Duidelijk zal worden dat het besluit om meerdere redenen deze toets niet kan doorstaan. Een van die redenen is dat niet duidelijk en voldoende gemotiveerd is dat er überhaupt sprake is van het schenden van de journalistieke code. Een andere is dat het opkomen voor de eigen rechten en autonomie wordt tegengeworpen en er in dit kader geheel eenzijdig wordt gekeken naar publieke reacties. Publieke reacties die bovendien simpelweg onder het bereik van art. 10 EVRM vallen. Voorts zullen we gewaarworden dat een (gedegen) belangenafweging ontbreekt. Tenslotte zullen we zien dat meerdere beginselen van behoorlijk bestuur zijn geschonden. Het resultaat is een zeer gebrekkige poging tot een “besluit”. De speculaties omtrent de redenen en motieven van een dergelijk gebrekkig “besluit” laten wij hier verder buiten beschouwing.

Achtergrond van het “besluit”

5. Het oordeel van het bestuur is dat onvoldoende uitvoering wordt gegeven aan de samenwerking. Dit oordeel berust op drie pijlers. (I) ON! zou zich (wederom) niet hebben gehouden aan de belofte om de journalistieke code niet te schenden. (II) Zij zou zich buitendien in de slachtofferrol plaatsen en een gebrek aan zelfreflectie aan de dag leggen. (III) Dit zou zich uiten in (onterechte) publiekelijke kritiek op andere organen, waaronder op de Raad van Bestuur.
6. Vanwege deze toerekenbare tekortkomingen en gebreken zouden (a) de omroepen ernstig gehinderd worden in de uitvoering van de publieke mediaopdracht. Dit alles zou leiden tot (b) *“het reële risico van ernstige ontwrichting van het publieke bestel...”*, (c) *“die op termijn een enorme impact kan hebben op het functioneren, de integriteit en betrouwbaarheid van het landelijke publieke omroepbestel.”*¹ Voorts zegt het bestuur: *“De grote impact op het gehele bestel is nu de voornaamste reden voor...een sanctie op te leggen...”* en: *“de maatschappelijke impact van handelen van ON! is groot...”*²
7. De druk die het bestuur gevoeld moet hebben na de gewraakte uitzending van 15 september 2022 was blijkens het begeleidend schrijven, en de haast waarmee is gehandeld, groot voor haar. Dit lijkt de reden waarom na meerdere malen bestudering nog steeds het gevoel beklijft dat niet duidelijk is waar het precies om gaat.
8. Wij dienen deze poging tot een besluit te zien tegen de achtergrond van ons extern pluralistisch mediabestel. Wij hebben in Nederland gekozen voor een systeem met vele omroepen van diverse signatuur, die tezamen de maatschappelijke opvattingen dienen te weerspiegelen en een vollediger en veelzijdiger beeld dienen te verschaffen omtrent de materie. Echter is gebleken dat een patriottisch, traditioneler, “rechts” en of “kritisch” en of “ander” geluid – kortom, het ‘ongehoorde geluid-, als het op thema’s aankomt als immigratie, Covid, EU, oorlog in Oekraïne, de Stikstofcrisis en wat dies meer zij, amper te horen zijn binnen het publieke bestel. Iets waarvoor de politiek bij de laatste Provinciale Statenverkiezingen is afgestraft door de burger, zo lijkt de consensusduiding toch te zijn.
9. Het bestel toont op dit moment dus onvoldoende extern pluralisme, zo blijkt ook uit de revisies. Levende maatschappelijke opvattingen worden onvoldoende gerepresenteerd. De visitatiecommissie bracht hier in 2019 het volgende over te berde: *“Tegelijkertijd constateert de commissie enkele belangrijke lacunes. Zo is het*

¹ “besluit”/voornemen, punt 43

² “besluit”/voornemen, punt 43-47

aanbod onvoldoende (cultureel) divers... Omroepen leveren een waardevolle bijdrage aan de pluriformiteit van het aanbod, maar de optelsom daarvan is niet over de volle breedte representatief voor de hedendaagse samenleving...Het vergroot de kans dat ze voorstellen ontwikkelen die voorzien in de lacunes in het aanbod en waarmee de pluriformiteit en diversiteit in het aanbod worden versterkt.”³ En: “Ook representeren de huidige omroepen bij elkaar niet de gehele Nederlandse bevolking naar levensbeschouwing, religie, politieke overtuiging, culturele achtergrond etc. De NPO heeft geen overkoepelende en gedragen strategie om doelstellingen op het terrein van pluriformiteit, diversiteit en variatie te realiseren...”⁴

10. Het NPO-bestuur lijkt dus al enige tijd de waarde van de pluriformiteit en het pluralisme onvoldoende te waarderen en of te realiseren, daar waar dit eigenlijk de meest fundamentele waarde is van ons bestel. Een onderwaardering die door de sancties jegens ON! nog manifester blijkt. Waarover later meer.⁵
11. Ongehoord Nederland is togetreden en geaccepteerd om het andere geluid dat leeft bij een significant deel van de bevolking te laten horen. Dus om de diversiteit te realiseren en het weerspiegelingsbeginsel beter te vervullen, oftewel om de andere zijde van de nieuwsbol te belichten. Voor het eerst dient het bestel thans echt een ander geluid te tolereren. Die tolerantie is er nog niet bij het bestuur en de overige omroepen, zo lijkt het, maar zal mogelijk en hopelijk nog aanwassen. De komst van de nieuwkomer is ook expliciet toegejuicht door de minister. De minister sprak niet voor niets: “... *er is ruimte. Zoals we dat in het verleden hebben gezien, zal dat in de toekomst ook zijn. Wie weet komen er dan weer omroepen bij waarbij degenen die nu kritiek hebben zich wat meer thuis voelen. Dat zou natuurlijk fijn zijn.*”⁶
12. Als achtergrond nog het volgende. De beweging die men *woke* noemt, die ook wel als *cancel culture* of politieke correctheid wordt omschreven, welt de laatste jaren aan en tracht onder het mom van het fatsoen en de publieke waarden andersdenkenden het zwijgen op te leggen. Dit levert een gevaar op voor de democratie en de rechtstaat. En een stille meerderheid die zich hier tegen kant begint zich steeds meer tegen deze vorm van intolerantie uit te spreken. Ook deze achtergrond dienen wij het huidige voornemen te betrekken.
13. Ondertussen proberen de gasten bij ON! zich sterk uit te spreken in producties teneinde meer balans te krijgen in een door een zekere links-liberaal of door politieke

³ Evaluatierapport visitatiecommissie NPO 2013 – 2017, 4 juli 2019 (bijlage bij 32827, nr.156), p.13-14

⁴ Handelingen I 2020/21, 35554, 14, p. 3.

⁵ In zowel het visitatierapport van periode 2004-2008 als die van 2013-2017 wordt aangedrongen op zorgen voor meer pluriformiteit en diversiteit, en hoe de invulling hiervan door de tijd heen kan veranderen.

⁶ Handelingen I 2020/21, 35554, 14, p. 56-57

correctheidsconsensus gedomineerd medialandschap. Tegen deze achtergrond van een niet goed werkend extern pluralistisch systeem dient de zoektocht naar, en de noodzaak van, een holistisch evenwichtiger en pluralistischer bestel begrepen te worden.

14. Onder dit gesternte is het onverantwoord om bij het enige echte kritische tegengeluid, voor het eerst in de historie, tot driemaal toe, achtereenvolgens binnen een kort tijdsbestek met een sanctie in te grijpen.
15. Buitendien is het belangrijk om op te merken dat ON! een jonge omroep is die nog iedere dag en iedere uitzending leert. De presentatrices zetten zich in om hun interviewtechniek te verbeteren, zowel op basis van interne als externe scholing en rollenspellen. Kortom, zowel de presentatrices als het programma zelf bevinden zich in de ontwikkelingsfase. Het mag worden verwacht dat hier ook rekening mee wordt gehouden in de aanpak die wordt gehanteerd door de ombudsman en het besluit dat op grond daarvan wordt genomen.

Wijsheid gebiedt

16. De vraag is nochtans welke houding het bestuur zich dient aan te meten bij een uitzending die ophef veroorzaakt. Het bestuur dat wettelijk gezien verantwoordelijk is voor de goede samenwerking binnen het bestel. Het bestuur dat in het licht van het pluralisme de samenwerking dient te bevorderen volgens de Mediawet. Het bestuur dat dus als een vader en moeder de orde moet zien te bewaren in een samengesteld gezin.
17. Voor het bestuur zijn er, net als voor ouders, twee mogelijkheden. (Optie 1) De oudere kinderen, die de Benjamin uitsluiten, worden vanuit de onwankelbare houding van de ouders tot de orde geroepen. En zij worden gewezen op het ideaal van de vrijheid, autonomie en het pluralisme. Hetgeen een houding vergt van onwankelbaarheid bij het bestuur en tolerantie bij de oude garde, ondanks of juist vanwege de grote ideologische verschillen met de nieuweling. Een houding van verdraagzaamheid die het mogelijk maakt dat visies botsen en serieuze kritiek geuit kan worden in de naam van een ambitieuze mediaopdracht en de veelstemmige zoektocht naar de (maatschappelijke) Waarheid. De samenwerking staat namelijk in teken van deze veelstemmige zoektocht. Dit is het ultieme doel. De samenwerking is in en op zichzelf geen heilig en onaantastbaar doel, anders dan het bestuur lijkt te menen. De samenwerking is een middel tot een groter doel.

18. (Optie 2) De nieuweling wordt door de ouders gestraft, en zal gestraft blijven worden, zo lang hij qua gedachtegoed niet in lijn loopt met de dominante politieke correctheidsconsensus. Waarbij de oudere kinderen -door het voorbeeld van de ouders- ongestraft menen weg te kunnen komen met het pesten en uitsluiten van de andersdenkende jongeling.
19. Het bestuur heeft een verkeerd voorbeeld gegeven door zo vroeg na de eerste uitzendingen al een sanctie op te leggen aan ON!, terwijl dit in de historie nog nooit was vertoond. En meer specifiek in het kader van dit “besluit”/voornemen door het mediabericht waarin zij wereldkundig maakte dat ON! *de grenzen van het racisme en de discriminatie had bereikt*. In het kielzog van dit voorbeeld volgden de omroepen met een gezamenlijke verklaring, wetende dat het bestuur er ook zo over dacht.
20. Wijsheid gebiedt volgens ON! de eerste optie. De volwassen optie waarin een zekere wrijving en tolerantie samen moeten gaan, teneinde een rijkdom aan visies en paradigma's aan te kunnen bieden, waarin minderheden bescherming genieten tegenover de dominante groepen en de dominante institutionele NPO-consensus. De optie die het beste aansluit bij de Mediawet. Het bestel dient deze groei naar volwassenheid nog te maken. Op dit moment, zo worden we gewaar, vervolgt het bestuur evenwel de andere weg, die van de tweede optie.

Voornemen of besluit?

21. Het is niet duidelijk of het een besluit betreft of nog steeds een **voornemen**. Onder punt 40 van het “besluit”/voornemen wordt gewaagd dat dit *‘een voornemen tot oplegging van een sanctie’* is. Of we dit nu als een voornemen of een besluit dienen aan te merken, dit gegeven op zichzelf maakt al dat er sprake is van een ondeugdelijke motivering, onhelder “besluit”/voornemen dan wel van een onzorgvuldig genomen “besluit”/voornemen. We zullen daarom naar deze poging tot een besluit verwijzen als “besluit”/voornemen, waarbij besluit dus tussen aanhalingstekens is geplaatst omdat het een ondeugdelijke poging betreft hiertoe. Indien deze onzorgvuldigheid op zichzelf niet reeds voldoende is om het als zodanig te kwalificeren, dan is dit wel het geval in onderlinge samenhang gezien met de overige talrijke onduidelijkheden in het “besluit”/voornemen.

Verdere onduidelijkheden

22. Wat namelijk verder onduidelijkheid veroorzaakt is het volgende. Het bestuur geeft in het “besluit”/voornemen aan niet in te (mogen) gaan op of er sprake was van racisme in de uitzendingen⁷, maar in het mediabericht bij het opleggen van deze sanctie (twee dagen later) lezen we dat zij vindt dat “*de grens is bereikt wat betreft racistische of discriminerende uitlatingen*”. Deze beide beweringen zijn onderling onverenigbaar.
23. Dienen we het “besluit”/voornemen toch zo te lezen dat de vermeende discriminerende uitlating valt onder ‘*het niet handelen in overeenstemming met de publieke waarden*’ als grondslag voor de tweede sanctie? Dit is wegens de tegenstrijdige boodschappen dus onduidelijk.⁸ Dit maakt het verweren hierop ook onmogelijk.
24. Dan de volgende onduidelijkheid. Het bestuur geeft in het mediabericht van 22 december 2022 aan kennis te hebben genomen van het tweede rapport van de ombudsman en daar later een standpunt over in te zullen nemen. Dat wordt vervolgens herhaald onder punt 14. Tot op dit punt lijkt dat rapport buiten het bestek te vallen van het “besluit”, maar dan staat er: “*Het is niet uit te sluiten dat de NPO na nadere bestudering van dit rapport aanvullende maatregelen neemt.*” Het rapport lijkt dus toch globaal te zijn bekeken en te zijn meegenomen in het kader van de tweede sanctie, waarbij tevens wordt aangegeven dat een nadere bestudering daarvan meer maatregelen niet uitsluiten. Inmiddels weten we dat er een voornemen bekend is gemaakt tot het opleggen van een derde sanctie naar aanleiding van dit rapport, waarin ook veel gewag wordt gemaakt van de uitzending van 15 september 2022. Het is ON! niet duidelijk in hoeverre er in dit kader verweer dient te worden gevoerd op hetgeen in het tweede rapport van de ombudsman is vermeld, en zo ja, op welke onderdelen. Dit omdat enerzijds veel overlap is tussen de genoemde feiten in de tweede sanctie en het rapport. En er anderzijds dus naar lijkt te zijn gekeken ook in dit kader. We kunnen in elk geval niet anders dan concluderen dat ook op dit onderdeel het “besluit”/voornemen onvoldoende duidelijk is en onvoldoende zorgvuldig is genomen, althans onvoldoende (duidelijk) gemotiveerd is.
25. Voorts wordt onder de schets van de feiten opgemerkt dat het Commissariaat voor de Media gaat over de vraag of voldoende maatregelen getroffen zijn door een omroep met betrekking tot het voorkomen van het aanzetten tot haat en of geweld.

⁷ “Besluit”/voornemen, punt 14.

⁸ Zie ook “besluit”/voornemen, punt 4.

Uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het bestuur hier niets over kan zeggen. Dan zien we echter dat het bestuur uit eigener beweging over de uitzending van 15 september 2022 zegt dat, terugkijkend naar de eerste sanctie en de uitzending waarin Filip Dewinter over omvolking sprak, verwacht mocht worden dat er maatregelen genomen waren om de aanzet tot het zaaien van haat en geweld te voorkomen. Dus het bestuur overweegt en oordeelt in het kader van de feiten toch dat ON! op 15 september 2022 heeft nagelaten het aanzetten tot haat en geweld te voorkomen.⁹ Het is dus duidelijk wat het bestuur hierover denkt (*vide* het mediabericht). Belangrijker is dat dit oordeel wordt geventileerd onder het kopje van de relevante feiten van het “besluit”/voornemen. Onduidelijk is hierdoor of ook dit oordeel -dat men naar eigen zeggen ook niet mag geven- is meegenomen als grondslag. Dit laat aan duidelijkheid te wensen over.

26. De gemene deler, het brandpunt, is dat alle genoemde omstandigheden een reactie vormen op de uitzending op 15 september 2022. De maatschappelijke storm was sterk. De druk die het bestuur moet hebben gevoeld lijkt voor haar immens te zijn geweest. De talrijke onduidelikheden bij het lezen van het onderdeel ‘feiten en omstandigheden’ getuigen daarvan en maken het onderhavige “besluit”/voornemen in onderlinge samenhang bekeken in elk geval onhelder, vaag, onduidelijk, onzorgvuldig voorbereid en genomen en mede daardoor ondeugdelijk en niet draagkrachtig gemotiveerd. In elk geval is het motiveringsbeginsel te ernstig aangetast hierdoor.

⁹ “besluit”/voornemen, punt 15

De drie pijlers (I, II, III, IV)

27. In elk geval blijkt uit het voorgaande juridische kader blijkt dat, bij een ingrijpen door sanctionering in de mediaproducties die journalistiek gezien onvolkomen zouden zijn, gelet op de grove inbreuk hiervan op de persvrijheid: de feiten waaruit blijkt van het verspreiden van aantoonbaar onjuiste informatie/schending journalistieke beginselen zeer helder afgebakend en concreet omschreven dienen te worden. Het dienen gevallen te betreffen die door een redelijk persoon *zonder politieke bias* aangemerkt kunnen worden als evidente gevallen van aantoonbaar onjuiste informatie dan wel van schendingen van andere journalistieke beginselen die een patroon vormen alsmede die een zeer aanzienlijke schending constitueren die een (voldoende) bij wet voorzien ingrijpen in de vorm van een sanctie noodzaakt en rechtvaardigt.
28. Het oordeel van de Raad van Bestuur is dat er sprake is van gebrek aan uitvoering zijdens ON! in de **bereidheid tot samenwerken**. Dit gebrek zou, als gezegd, rusten op drie pijlers.¹⁰ (I, II) Zijn de geschetste feiten onder deze drie pijlers helder afgebakend en concreet omschreven en zijn het (III) evidente gevallen van het schenden van de journalistieke code? We zullen elk van de feiten onder de drie pijlers afzonderlijk en in onderlinge samenhang bekijken.

Pijler 1

29. De **eerste pijler** zou bestaan uit soortgelijke onvolkomenheden als die zijn aangevoerd in het kader van het eerste sanctiebesluit. Het gaat hierbij om gebreken bij het (niet) naleven en vervullen van de journalistieke code en de beloftes die daaromtrent zijn gedaan. Echter wordt in de tweede sanctie niet gesproken over een patroon of een systematisch karakter hiervan. En er wordt uitdrukkelijk aangegeven dat het niet gaat om het beweerdelijk racistische karakter van de uitzending van 15 september 2022.
30. Gelet op het gegeven dat er verder geen concrete voorbeelden worden gegeven van zulke schendingen, behoudens de verwijzingen naar de uitzending van 15 september 2022, kan ON! de onderbouwing voor het verwijt onder pijler 1 niet anders begrijpen dan dat er volgens het bestuur niet is voldaan aan de journalistieke kwaliteitseisen in die uitzending.

¹⁰ “besluit”/voornemen, punt 41

31. Geconcludeerd dient te worden dat wegens het ontbreken van concrete voorbeelden geen sprake is van het (evident) schenden van de belofte de Journalistieke code niet meer te schenden. Niet gesteld is in het “besluit”/voornemen dat er sprake zou zijn van een (nieuw) patroon van schendingen. Desalniettemin wenst ON! opgemerkt te hebben dat er dus evenmin sprake is van een patroon.

Pijler 2 & 3

32. ON! leest het verwijt onder **pijler twee** zo dat een gebrek aan inzicht in de eigen ongelijkheid volgens het bestuur maakt dat ON! zichzelf onterecht als slachtoffer ziet en neerzet. En dus ook onterecht opkomt voor de eigen rechten en autonomie. In dit licht dienen we kennelijk ook het verwijt te plaatsen dat ON! met het beroep op pluriformiteit een eigen interpretatie van de regels voorstaat. De feiten onder de tweede pijler zouden bestaan uit het doen voorkomen dat ON! het slachtoffer is van de ontstane situatie en/of uit het gebrek om in publieke uitingen enige mate van zelfreflectie te betonen. Het verwijt onder pijler twee vloeit dus rechtstreeks uit dat van pijler 1. De vooronderstelling van het bestuur hierbij is namelijk dat zij zelf rechtens gelijk heeft en dat ON! de journalistieke code (wederom) heeft geschonden.
33. De verwijten vanuit de **derde pijler** vloeien op hun beurt voort uit die van de tweede pijler. Omdat ON! de eigen rechtspositie en het ongelijk niet goed begrijpt, en dus onterecht opkomt voor de eigen rechten en autonomie (na de eerste sanctie en het weer ontstaan van tumult), is de kritiek die ON! publiekelijk op andere organen uit in strijd met de samenwerkingsverplichting.
34. *Ergo*, gelet op deze samenhang zijn de verwijten vanuit de drie pijlers cumulatief van aard. Elk van de volgende pijlers vereist dat de feiten van de voorgaande reeds zijn geschraagd. En dit maakt dat de eerste pijler de meeste draagkracht dient te bezitten wil het “besluit”/voornemen overeind blijven. We hebben echter gezien dat het bestuur geen concrete feiten naar voren heeft gebracht die aantonen dat er sprake is van een schending van de Journalistieke Code. Hiermee vallen alle pijlers derhalve. Er is dus niets dat de onderhavige beslissing in redelijkheid kan dragen.
35. Onder A. brengt het bestuur hieromtrent naar voren dat de COR geschokt zou zijn geweest door de betreffende uitzending van 15 september 2022.¹¹ De hoofden journalistiek zouden niet meer met ON! in overleg willen gaan in het Genreoverleg

¹¹ “besluit”/voornemen, punt 19.

journalistiek omdat ON! louter over opinies zou spreken.¹² Dan is er nog het ANP. Het ANP is een particulier bedrijf dat nieuws levert aan de publieke omroepen. Het is dus geen onderdeel van het bestel zelf, evenzo als de lokale cateraar. Het ANP zou het bestuur hebben opgedragen -onder dreigement van een opzegging- geen werkwijzen meer toe te laten die de journalistieke beginselen schenden, verwijzend naar de uitzending van ON!. De nieuwsgaring zou hierdoor volgens het bestuur in gevaar komen.¹³

36. Bovendien zou ON! geen zelfreflectie tonen omdat ON! in reactie zou hebben aangegeven dat het NPO bestuur onvoldoende oog heeft voor de waarde van pluriformiteit.¹⁴ Moet ON! dit zo begrijpen dat het feit dat ON! vindt dat het bestuur met de eerste sanctie onterecht een inbreuk heeft gemaakt op de persvrijheid haar nu wordt verweten in het kader van een tweede sanctie? Zodat we *ad infinitum* door kunnen gaan met sanctioneren op grond van de juridische onenigheid onder de eerste sanctie? Hiervoor zijn de bestuursrechtelijke bevoegdheden niet bedoeld en dit vormt dan ook een geval van *misbruik van bevoegdheden*. Wijsheid gebiedt om de uitspraak van de rechter af te wachten ten aanzien van de eerste sanctie.
37. ON! wordt voorts verweten een andere visie te hebben op de Mediawet en de Journalistieke Code.¹⁵ Hierboven is aangegeven waarom de interpretatie van ON! accurater is dan dat van de Raad van Bestuur. Wederom geldt dat het opkomen voor de persvrijheid en voor de eigen redelijke en goed onderbouwde lezing van de Mediawet -door de weg naar de rechter te zoeken- een omroep niet kwalijk genomen mag worden. Dat gebeurt enkel in andere type regimes.
38. In reactie op de zienswijze wordt daarbij nog aangegeven dat de toonzetting van de zienswijze van ON! aanmatigend is en dat ON! in de zienswijze kennelijk verder kruipt in de slachtofferrol. ON! zou aangegeven dat zij als de Benjamin niet goed zou weten wat te doen. Dit is echter nimmer beweerd door ON! Het punt dat gemaakt is, is dat in een reeds haperend extern pluralistisch bestel extreme terughoudendheid geboden is (zie voorgaande) als het om politiek-maatschappelijke thema's aankomt. En dat dit in nog grotere mate het geval is waar politieke bias van toezichthouders niet gemitigeerd is.
39. Onder de **derde pijler** wordt, als gezegd, het verwijt gemaakt dat ON! in gedragingen en uitingen (onterecht) publiekelijk kritiek uit in de richting van de

¹² “besluit”/voornemen, punt 20.

¹³ “besluit”/voornemen, punt 21.

¹⁴ “besluit”/voornemen, punt 18

¹⁵ “besluit”/voornemen, punt 25

andere partijen uit het publieke bestel -waaronder de NOS, het NPO-bestuur, de ledenomroepen en het ANP- omdat ON! onder andere de term censuur zou gebruiken.

40. We merken wederom op dat de verwijten onder pijlers twee en drie gefundeerd zijn in de aanname dat ON! ongelijk heeft en dus geen slachtoffer is van zeer ernstige inbreuken in de persvrijheid die gepleegd zijn door het bestuur. En dus dat zij ook onterecht publiekelijk kritiek uiten hierover. Dat is nogal een aanname. Een die dus gestaafd zal moeten worden wil het bestuur in haar “besluit”/voornemen (wederom) een sanctie hierop willen gronden. Een onderbouwing hiervan ontbreekt echter. Bovendien hebben we kunnen ontwaren dat bewijstechnisch gezien reeds aan de eerste cumulatieve voorwaarde (pijler 1) niet is voldaan. Laten we voor de volledigheid toch maar kijken naar wat onder deze pijler geschaard wordt.
41. Het is waar dat het ongehoorde geluid van ON! gepaste kritiek niet schuwt op de overheid of op onderdelen van het publieke bestel. Dit is het gevolg van verschillen in inhoudelijke ideeën. De andere omroepen en organen hebben voor het aantreden van ON! kennelijk wat laten liggen door eenzijdige berichtgevingen, anders had ON! niet kunnen bestaan. Dit ongehoorde en kritische geluid mag zich binnen de brede vrijheid van meningsuiting dus ook beslist laten horen omtrent die eenzijdigheid en de overige tekortkomingen van de andere publieke spelers.¹⁶
42. ON! merkt in dit kader op dat de Raad van Bestuur en onder meer de andere ledenomroepen via de media eenzijdig kritiek uiten op ON!. In de overwegingen omtrent het gelijkheidsbeginsel wordt hier verder op ingegaan. ON! is echter mans genoeg om te beseffen dat dit op gepaste wijze een onderdeel is van een volwassen en pluralistisch bestel waarin ruimte is voor geluid, ongehoord geluid en tegengeluid. Het mes snijdt echter aan twee kanten. En wie de bal kaatst mag deze ook terugverwachten.
43. ON! zal hier, in het kader van kritiek van en op anderen, kort ingaan op de kritiek van COR, meer specifiek van diens Voorzitter Fred Kwint. In een twitter bericht van 22 augustus 2022 laat hij zich uit over de mediadirecteur, Peter Vlemmix, van ON!: *“Echt een idioot. En dat is dan een collega bij de publieke omroep. Ik schaam*

¹⁶ Hetgeen onder punt 8 naar voren wordt gebracht met betrekking tot het goedkeuren van het Genrebeleidsplan is het gevolg van onwetendheid bij ON!. De Benjamin van het bestel was niet bekend met de mogelijkheden binnen de procedure. In plaats van het Genrebeleidsplan onder bijzondere voorwaarden te accepteren -zoals andere partijen hebben gedaan- heeft ON! het plan integraal afgewezen. Dit is nadien gecorrigeerd toen dit duidelijk werd. ON! heeft vervolgens namelijk schriftelijk en mondeling bevestigd achter het beleidsplan te staan.

me kapot.” En even later die dag: ”Dit soort tuig moet worden aangepakt. Ik dring aan op boetes bij het niet naleven van de journalistieke code.”

44. Over Raisa Blommenstijn, presentatrice bij ON!, tweet hij het navolgende: *“Het wordt nooit jouw oorlog. Jij gaat straks met een Russisch vlaggetje aan de kant als de tanks binnenrollen. Je bent een smerige landverrader en daar komen wel tribunalen voor. En dat kan weer. **Smerige Nazitrol (bijlage I).**”* ON! vraagt zich af of de Raad van Bestuur bekend is met deze uitlatingen. In ieder geval laten de uitlatingen een duidelijk partijdig sentiment zien van de voorzitter van de COR jegens ON!. Deze voorzitter heeft zich als doel gesteld om aan te dringen op boetes voor ON! Andere uitingen van de COR over ON! dienen dus in het licht van deze activistische houding te worden gezien. De reactie van COR die door het bestuur wordt aangehaald wekt bij ON! dan ook geen verbazing. Hier is evident sprake van de niet gemitigeerd politieke bias waar we het eerder over hebben gehad. Alleen in dit geval is de voorzitter van het orgaan zo onverstandig geweest deze bias zeer duidelijk wereldkundig te maken, daar waar anderen deze wellicht verbergen.
45. Onder punt 10 en 11 wordt ingegaan op het zwartboek over de NOS. ON! stelt dat het zwartboek oud is en dateert van voor het toetreden van ON! tot het bestel. Dit is dus irrelevant en valt buiten het bestek. Waarom wordt het dan toch meegenomen door het bestuur?
46. Onder punt 11 komt naar voren dat KRO-NCRV meldde dat er een interview zou verschijnen in het NRC waarin KRO-NCRV uitspreekt dat ON! per direct uit het **omroepbestel moet worden gezet**. Ook deze openlijke kritiek op een medespeler gebruikt de Raad van Bestuur om te onderbouwen dat ON! geen bereidheid toont tot samenwerken.
47. Zie ook de mededelingen over Bert Huisjes van WNL. ON! wordt een reactie kwalijk genomen naar aanleiding van een interview die als titel heeft “Bert mag niet jokken”. Over het interview van Bert Huisjes wordt verder niets geschreven in het voornemen. Arnold Karskens wordt in het interview door Bert Huisjes *“een clown met een cirkelzaag”* genoemd.¹⁷ Als ON! zich uitte in de media tegenover NPO of de collega omroepen is dat altijd in reactie op negatieve uitingen over ON! door NPO of collega-omroep.
48. Belangrijk is hierbij tevens dat in het interview wordt aangegeven dat WNL geen bereidheid heeft om samen te werken met ON!. Daarbij geeft Bert Huisjes eveneens

¹⁷ <https://www.villamedia.nl/artikel/de-week-van-bert-huisjes-wilde-niet-meer-overleggen-met-clown-met-cirkelzaag>.

aan dat ON! wat hem betreft uit het bestel moet verdwijnen. Desondanks benadrukt ON! in zijn reactie het belang van samenwerken tussen de omroepen.

49. Onder punt 13 wordt tevens aflevering 39 van de podcast Ongehoord Nieuwscafé aangehaald. Bauke Geersing, voormalig **directeur van de NOS**, is gast in de uitzending en hij laat zich kritisch uit over de Raad van Bestuur en over het uitsluiten van ON! bij het journalistiek overleg. De kritiek van Bauke Geersing ziet op de publieke uitlatingen van de Raad van Bestuur en de andere omroepen jegens ON! naar aanleiding van de uitzending van 15 september 2022. Indien deze kritiek ON! kan worden verweten dan stelt ON! dat deze uitlatingen puur een reactie zijn op de publieke uitlatingen van de Raad van Bestuur alsmede de andere ledenomroepen. ON! kan zich overigens volledig vinden in de overweging van de Raad van Bestuur in punt 13, dat de uitingen (individueel gezien op zichzelf) alle vallen binnen de voor eenieder **geldende vrijheid van meningsuiting**. Dat deze reacties echter gezamenlijk een schending op zouden leveren van de bereidheid tot samenwerking wordt ten stelligste betwist door ON! en is ook niet inzichtelijk gemaakt door het bestuur. Het is veelzeggend om te zien hoe anders de voormalige directeur van de Raad van Bestuur van het NPO (toentertijd nog NOS geheten) tegen de materie aankijkt in vergelijking tot de huidige voorzitter. Dit is mogelijk ook een aanwijzing voor politieke bias bij het huidige bestuur.
50. In navolging van de Raad van Bestuur hebben de andere omroepen eveneens een gezamenlijke statement naar buiten gebracht. Op 29 september – twee weken na de uitzending van 15 september 2022 – geven de omroepen aan dat zij niet meer willen overleggen met ON! in het genreoverleg journalistiek (**bijlage II**). Tevens blijkt uit een interview met Akwasi (directeur Omroep Zwart) in de Volkskrant van 2 oktober 2022 dat er een “geheime” meeting in Hilversum was waarbij ON! niet is uitgenodigd. In het interview vertelt Akwasi dat hij als directeur van Omroep Zwart de avond ervoor tot laat heeft vergaderd bij de NPO. De omstreden uitzending over ‘omgekeerd racisme’ van Ongehoord Nederland was daar een voornaam onderwerp van gesprek.¹⁸
51. Ook met betrekking tot dit punt geldt dat de andere partijen met name publiekelijk kritiek uiten op ON!. De verweten publicaties van ON! zijn nagenoeg slechts reacties op publicaties van de Raad van Bestuur en andere partijen.

¹⁸ <https://www.volkskrant.nl/uitgelicht/met-de-documentaire-een-gat-in-mijn-hart-willen-we-de-mensen-zelf-laten-spreken-meer-niet~b76cad43/>

52. Hoe dit alles ook zij, hetgeen dat onder pijler drie wordt verweten kan in redelijkheid niet dienen als grondslag voor de sanctie. En dit geldt, zoals we hebben gezien, voor elk van de drie pijlers. Het gebouw is met het omvallen van de zwaarste pijler, de eerste, echter reeds omgevallen.

(V) Een (juiste) afweging van fundamentele belangen?

53. In het “besluit”/voornemen ontbreekt een gedegen en evenwichtige afweging van de relevante belangen. Het materiële zorgvuldigheidsbeginsel is derhalve geschonden waardoor sprake is van een onevenredig besluit. Er is hierdoor geen sprake van een draagkrachtige en deugdelijke motivering. Het bestuur had niet tot dit “besluit” kunnen komen bij afweging van alle relevante belangen en fundamentele waarden.
54. **Bij wet voorzien/onvoldoende kenbaar en voorzienbaar:** De wetgever heeft de bevoegdheid in 2.2 Mediawet juncto 2.154 restrictief bedoeld. Het bestuur is niet bevoegd om op oneigenlijke wijze via de weg van de samenwerking de journalistieke kwaliteitseisen te handhaven.
55. Het bestuur probeert zich langs de weg van het begrip samenwerking in **art. 2.2 Mediawet** indirect alsnog de toezichtsbevoegdheid en sanctiebevoegdheid toe te eigenen van hetgeen in art. 2.1 Mediawet is vastgesteld. Een bevoegdheid die naar de uitdrukkelijke letter der wet onmiskenbaar is voorbehouden aan het Commissariaat.
56. De bevoegdheid van het bestuur vooral beperkt is tot het bevorderen van het samenwerken in de sobere en enge organisatorische zin als hiervoor aangegeven. Op een andere manier valt de samenhang tussen artikel 2.1 en 7.11 Mediawet enerzijds, en artikel 2.2 Mediawet immers niet goed te duiden.
57. Dit maakt dat de strekking van artikel **2.2** Mediawet beperkt is. Via het bevorderen van de samenwerking kunnen de journalistieke kwaliteitseisen niet getoetst worden.
58. Duidelijk blijkt uit artikel **7.11 Mediawet** ook dat de wetgever uitdrukkelijk een overlap in toezichtsbevoegdheden tussen het Commissariaat en het bestuur heeft willen voorkomen.
59. Door desalniettemin tot een strafoplegging over te gaan maakt de Raad van Bestuur zich schuldig aan een schending van het legaliteitsbeginsel (het beginsel van

wetmatigheid van bestuur) en een overtreding van het beginsel van 'détournement de pouvoir' (art. 3:3 Awb).

60. ON! kon de specifieke invulling van de samenwerkingsnorm die de Raad van Bestuur nu verkiest, niet voorzien en kon zij niet vooraf bedenken dat de gedragingen zoals de Ombudsman die signaleerde, konden worden opgevat als een onvoldoende bereidheid tot samenwerking, zoals artikel 2.154 eerste lid sub b Mediawet 2008 vereist. Het verband tussen enerzijds de inhoudelijke journalistieke kwaliteit en anderzijds de ernst van de vermeende onbereidheid tot samenwerking, en dus de strafkorting als sanctie, is simpelweg nooit eerder gelegd door de Raad van Bestuur (of wie dan ook). De specifieke kwalificatie van de ernst van de schending van de samenwerkingsnorm die de Raad van Bestuur nu gekozen heeft was daarmee niet (vooraf) duidelijk en niet (vooraf)kenbaar voor ON!. Door niettemin op die grond toch de betreffende strafkorting op te leggen, handelt de Raad van Bestuur in strijd met het legaliteitsbeginsel, een van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.⁴⁷

(IX) Noodzakelijk (proportionaliteit en subsidiariteit)

61. Er is niet voldaan aan het noodzakelijkheidsvereiste. Er is geen sprake van een schending dus een inbreuk op de persvrijheid kan niet als noodzakelijk worden aangemerkt.
62. Als deze er wel was geweest dan dient deze van zulk een aanzienlijke aard, gewicht en ernst te zijn geweest dat langs de weg van de samenwerkingsverplichting gesanctioneerd moest worden. Daar is geen sprake van.
63. Het bestuur heeft zelfs niets concreets overwogen ten aanzien de schendingen op zichzelf qua gewicht en ernst, waardoor eveneens sprake is van een gebrekkige motivering en van een onzorgvuldig genomen besluit.
64. Indien wel sprake was geweest van schendingen en wegingen, dan zou in het licht van al het voorgaande en de geringe ernst van vermeende schendingen door een piepjonge omroep die de beste bedoelingen heeft in een haperend systeem van extern pluralisme, geen sprake kunnen zijn van een proportionele ingreep. Dit zou de tweede sanctie binnen een kort tijdbestek zijn. Nimmer in de geschiedenis van Nederland is een andere omroep zulk een sanctie opgelegd. Er is dus evenmin voldaan het subsidiariteitsvereiste door überhaupt in te (willen) grijpen met een sanctie.

65. Het bestuur oordeelt dat de feiten onder de drie pijlers ervoor zorgen (a) dat de publieke mediaopdracht niet uitgevoerd kan worden door de omroepen. Niet inzichtelijk is gemaakt waarom niet. (b) Er zou hierdoor een reële risico zijn op ontwrichting van het bestel die (c) op termijn een enorme impact kan hebben op het functioneren, de integriteit en betrouwbaarheid van het omroepbestel.¹⁹ Dit zijn verstreckende kwalificaties van de gevolgen. De concrete onderbouwing hiervan en een afweging ten opzichte van de andere fundamentele waarden ontbreekt echter. Sterker nog, het tegendeel lijkt waar. Een grote schare mensen zal het publieke omroepbestel weer geloofwaardiger en evenwichtiger gaan vinden als kritische tegengeluiden worden geduld.
66. Naar het inzicht van ON! is er in casu geen sprake van schendingen van de Journalistieke Code en dus zijn er ook geen gronden die een inbreuk op de persvrijheid kunnen rechtvaardigen.
67. Uit het voorgaande blijkt reeds dat het “besluit”/voornemen geen stand kan houden om meerdere redenen. Hierna zullen we zien dat dit gevolg ook zijn intrede doet doordat er meerdere beginselen van behoorlijk bestuur zijn geschonden.

De Beginselen

Gelijkheidsbeginsel en het verbod van willekeur

68. ON! is van mening dat er in strijd wordt gehandeld met het gelijkheidsbeginsel. Voor ON! lijken andere spelregels te gelden dan voor de andere spelers in het bestel. Niet alleen wordt eenzelfde handelen door de andere omroepen niet gesanctioneerd, deze handelingen worden tevens als bouwstenen gebruikt om aan ON! een tweede sanctie op te leggen.
69. ON! is van mening dat er in strijd wordt gehandeld met het gelijkheidsbeginsel. Er wordt niet opgetreden tegen gelijksoortige uitlatingen en journalistieke activiteiten bij andere omroepen. In hetgeen volgt wordt een beknopt overzicht gegeven van enkele in het oog springende casussen, die als voorbeeld dienen om de eenzijdigheid van het optreden van de NPO-Ombudsman en, in navolging hiervan, het NPO-bestuur te illustreren. Deze voorbeelden zien op vermeend aantoonbaar onjuiste informatie, het uitrollen van de rode loper voor studiegasten en het niet voldoende doorvragen door de presentatoren – precies hetgeen waardoor er zich volgens de

¹⁹ “besluit”/voornemen, punt 43-47

NPO-Ombudsman bij ON! een ‘patroon van onjuiste informatie’ aftekent zoals in bijlage 9 van het rapport van de NPO-Ombudsman wordt beschreven.

70. Uit de hierna uitgewerkte voorbeelden wordt duidelijk dat er eenzijdig wordt gehandeld door de NPO: wanneer er klachten worden ingediend tegen ON! wordt er stelselmatig opgetreden door de NPO-Ombudsman en het NPO-bestuur. Op basis van deze klachten wordt bijvoorbeeld een onderzoek opgestart om een breder patroon aan te tonen, verschijnen er voorts rapporten en worden zelfs sancties opgelegd. Dat terwijl er bij andere omroepen – die het zelfs nog bonter maken als ON! zoals blijkt uit hetgeen volgt – op geen enkele wijze wordt opgetreden of enkel wordt volstaan met een beknopte reactie van de NPO-Ombudsman. Dit levert, zoals gezegd, een schending op van het gelijkheidsbeginsel.²⁰
71. *Op1 (BNNVARA), 6 januari 2023: aantoonbaar onjuiste informatie:* Het meest in het oog springende voorbeeld is een uitzending van het programma *Op1* onder de vlag van omroep BNNVARA, uitgezonden op 6 januari 2023.²¹ In de uitzending is (toenmalig) ChristenUnie-fractievoorzitter Gert-Jan Segers te gast. Er komt een open protestbrief ter sprake, die door tien fractieleiders aan de Iraanse overheid is gestuurd. In het gesprek komt ook Israël aan de orde. Presentatrice Natasja Gibbs informeert bij Segers of er ook een dergelijke brief naar Israël wordt gestuurd, aangezien er daar een soortgelijk regime, een ‘apartheidsregime’, wordt gevoerd. Segers reageert ontsteld, volgens hem is er geen sprake van een apartheidsregime in Israël en hij licht voorts toe waarom hij van mening is dat de vergelijking tussen Israël en Iran niet op gaat. Gesteld kan worden dat de uitspraak van Gibbs dat Israël een apartheidsregime voert, een stevige politieke uitspraak is; een uitspraak die raakt aan de positie van de Palestijnen in Israël waarover nationaal en internationaal al decennialang discussie bestaat. Het is tevens een controversiële uitspraak aangezien Israël een bijzondere positie inneemt in de wereld: het land is immers gesticht als veilig toevluchtsoord voor Joden na de verschrikkingen die zij hebben moeten doorstaan in de Tweede Wereldoorlog in het algemeen en de Holocaust in het bijzonder. Tot slot dient opgemerkt te worden dat de uitspraak door Gibbs ook niet verder wordt toegelicht of onderbouwd. Dit is een uitstekend uitgangspunt voor vergelijking en, in dit verband, illustratie van schending van het gelijkheidsbeginsel. Ten eerste wordt er bijvoorbeeld door Gibbs niet aangegeven of er hier sprake is van een mening of een feit. Sterker nog, zij presenteert eerder haar mening als feit; iets dat ON! door de NPO-Ombudsman ON! veelvuldig wordt verweten en grond

²⁰ Zie in dit verband bijvoorbeeld een overzicht van de hoeveelheid klachten bij de NPO-Ombudsman: <https://klachten.tv/stats>

²¹ Te bekijken via *NPO Start*: https://www.npostart.nl/op1-6-januari-2023/06-01-2023/POW_05517676

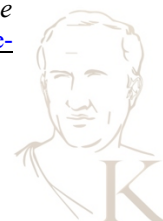
vormde voor meerdere door de NPO opgelegde sancties aan de omroep. Gibbs zegt niet dat zij *vindt* dat er ook een dergelijke brief gestuurd moet worden naar Israël of dat zij *vindt* dat Israël een apartheidsregime voert, maar presenteert het als een onomstotelijk vaststaand gegeven dat Israël een apartheidsregime voert – en dat dit een reactie rechtvaardigt. Echter zijn de uitspraken van Gibbs geenszins gebaseerd op onomstotelijk bewijs. Er bestaat, zoals hierboven uiteengezet, discussie over de positie van zowel Israël als de positie van de Palestijnen binnen Israël. Uiteraard kan Gibbs *vinden* dat Israël een apartheidsregime voert en dat dit actie rechtvaardigt: in een democratische staat zou er ruimte moeten zijn voor haar mening, net zoals er ruimte moet zijn voor de meningen van de studiegasten in het opinieprogramma *Ongehoord Nieuws*. Maar, in lijn met de analyse in de rapporten van de NPO-Ombudsman, zou Gibbs hier wel duidelijk hebben moeten maken dat het gaat om haar mening of interpretatie van de feiten. Of, wanneer zij van mening is dat dit een onomstotelijk gegeven is, zou zij hebben moeten vermelden waar zij deze stelling op baseert. Het argument dat het in het algemeen een onomstotelijk gegeven is, gaat namelijk, zoals gezegd, niet op. Hierboven stipten wij al aan dat de positie van Israël in het algemeen en die van de Palestijnen binnen Israël in het bijzonder, een politiek gevoelig en controversieel standpunt is. Het gaat niet om een feit in de zin van wiskunde (' $1+1=2$ ') of een constatering gebaseerd op waarnemingen ('er staan tien mensen op het plein'). Het is ondenkbaar dat Gibbs zich hier niet van bewust is geweest. Voorts is belangrijk om in dit verband op te merken dat de uitspraak ook nog eens is gedaan door de presentatrice *zelf* en dus niet door studiegasten van het programma. Hiermee zou dit voorbeeld zelfs nog een stapje 'zwaarder' te kwalificeren zijn als de voorbeelden – die aldus geen standhouden, zoals toegelicht in paragraaf 96 tot en met 103 van deze zienswijze – die door de NPO-Ombudsman worden aangehaald in de casus-ON! om een patroon van 'aantoonbaar onjuiste informatie' bloot te leggen. In deze vijf voorbeelden gaat het om uitspraken van de studiegasten in het programma of over de gebruikte interviewtechniek en niet om (politieke en/of controversiële) uitspraken van de presentatrices zelf. Indien dezelfde maatstaven voor ON! als voor BNNVARA zouden gelden, zou bovenstaande dus nog een extra impuls kunnen (of zelfs *moeten*) geven aan de NPO-Ombudsman om over te gaan tot een diepgaande analyse van andere afleveringen van de BNNVARA-edities van *Op1*, precies zoals dit ook gebeurde bij *Ongehoord Nieuws*. Tot nu toe is een dergelijk onderzoek niet opgestart. Dat terwijl het kijkerspubliek toch duidelijk viel over deze aflevering van *Op1* in het algemeen en de uitspraken van Gibbs in het bijzonder. Er werd naar aanleiding van deze uitzending een totaal van 890 mails gestuurd aan de NPO-Ombudsman vanwege het niet maken van onderscheid tussen feiten en meningen, het niet terughoudend omgaan met beschuldigingen en

eenzijdige, onjuiste, racistische of antisemitische inhoud. Kortom: klagers zijn van mening dat omroep, hoofdredactie en presentatrice zich in deze uitzending niet aan de journalistieke normen van de Journalistieke Code houden. BNNVARA reageert door te stellen dat er volgens de omroep geen sprake is van een schending van de Journalistieke Code omdat de uitspraken van Gibbs steun vinden in rapporten van Human Rights Watch, Amnesty International en de Verenigde Naties. Deze bronnen worden echter niet in de uitzending genoemd. Een analyse van de juistheid van de uitspraken valt verder buiten het kader van deze zienswijze. ON! wil voornamelijk benadrukken dat het hier gaat om een uitspraak waarover discussie bestaat: het is geen vaststaand *feit* dat Israël een apartheidsregime, maar een politiek twistpunt waarover meerdere opvattingen kunnen bestaan. Hetzelfde geldt voor de onderwerpen die veelal tijdens de uitzendingen in *Ongehoord Nieuws* worden besproken. Denk aan stikstof, racisme, de steeds grotere invloed van bijvoorbeeld de Europese Unie op Nederland en het World Economic Forum en de genderideologie. Echter, wanneer het gaat om de onderwerpen die worden besproken tijdens *Ongehoord Nieuws*, waarover ON! het ongehoorde geluid – en dus de minderheidsopinie – laat horen, krijgt de omroep continu het nadeel van de twijfel. Er wordt dan door de NPO-Ombudsman één enkele bron genoemd om het ‘aantoonbaar onjuiste karakter’ van de uitspraken van studiegasten te illustreren, waarbij aldus geen rekening wordt gehouden met het feit dat er op een onderwerp meerdere visies kunnen bestaan. In het geval van deze *Op1*-uitzending zou dat ertoe leiden dat op soortgelijke wijze het ‘aantoonbaar onjuiste’ karakter van de uitspraak van Gibbs kan worden ‘bewezen’ door te verwijzen naar de reactie van de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken.²² Voorts zou dit een sanctie rechtvaardigen voor BNNVARA. BNNVARA en Gibbs wijzen echter naar andere bronnen, hetgeen wel aantoont dat het labelen van Gibbs’ uitspraak als ‘aantoonbaar onjuist’ te gemakkelijk is. Maar dit is exact wat er continu *wel* gebeurt in de casus-ON!.

72. Wanneer er klachten worden ingediend tegen ON! wordt er stelselmatig een breder onderzoek naar de omroep en de uitzendingen opgestart, verschijnen er vuistdikke rapporten van de NPO-Ombudsman, wordt ON! verweten aantoonbaar onjuiste informatie te verspreiden (terwijl er hooguit sprake is van onwelgevallige informatie die wel degelijk juist is, zoals in de uitzending over transitiepijnt, of terwijl het gaat over een onderwerp waarover verschillende standpunten kunnen worden ingenomen,

²² Zie in dit verband: *NOS Nieuws*, 1 februari 2022, ‘Ook Amnesty beschuldigt Israël van apartheid, Israël reageert fel’, te raadplegen via: <https://nos.nl/artikel/2415283-ook-amnesty-beschuldigt-israel-van-apartheid-israel-reageert-fel> en Lazar Berman, ‘Lapid: 2022 will see intense effort to paint Israel as apartheid state’, *The Times of Israel*, 3 januari 2022, te raadplegen via: <https://www.timesofisrael.com/lapid-2022-will-see-intense-effort-to-paint-israel-as-apartheid-state/>

zoals over de invloed van de Europese Unie in ons land) en worden er zelfs sancties uitgedeeld. In het geval van deze *Op1*-uitzending van BNNVARA gebeurde geen van bovenstaande. De NPO-Ombudsman reageerde wel op de ingediende klachten, maar volstond met een korte uiteenzetting op haar website.²³ Hierin wordt een aantal conclusies getrokken. Ten eerste benadrukt de NPO-Ombudsman dat er volgens de Journalistieke Code ‘in principe’ aan bronvermelding moet worden gedaan. Benadrukt wordt dat dit zeker geldt wanneer het gaat om controversiële uitspraken of wanneer beschuldigingen worden geuit. Met andere woorden, in beginsel had Gibbs in deze uitzending moeten verwijzen naar de rapporten van Human Rights Watch, Amnesty International en de Verenigde Naties. Verder suggereert de NPO-Ombudsman dat er geen sprake is van eenzijdigheid, omdat het ‘in journalistieke programma’s, zeker die van ledenomroepen met een missie en signatuur, toegestaan [is] dat op basis van feitelijke informatie één kant aan een issue wordt uitgelicht’ en dat Segers, die een andere mening voorstaat, het laatste woord krijgt. Tot slot benadrukt de NPO-Ombudsman dat zij niet oordeelt over racisme of antisemitisme. De conclusie luidt dat er bij een deel van het publiek een ‘deuk in de geloofwaardigheid’ is ontstaan. Daar blijft het dan bij: geen rapport, geen analyse van andere afleveringen, geen pogingen om tot een patroon van (bijvoorbeeld) niet vermelde bronnen te komen of om een patroon van vooringenomenheid of stelligheid van de presentatoren aan te tonen en al helemaal geen sanctie. De vraag rijst waarom er dan in het geval van ON! wel wordt overgegaan tot analyse van andere uitzendingen, het schrijven van rapporten en zelfs opleggen van sancties. Daar komt nog bij dat de NPO in het geheel niet met een reactie komt. Laat het duidelijk zijn: ON! stelt zich hier niet op het standpunt dat BNNVARA per definitie een sanctie had moeten krijgen voor deze uitzending, maar benadrukt wel dat dit voorval en de manier waarop door de NPO-Ombudsman en de NPO wordt gereageerd zich slecht verhouden tot het gelijkheidsbeginsel. Het illustreert dat er sprake is van een vooringenomenheid richting ON! en het minderheidsstandpunt (het ‘ongehoorde geluid’).

73. *Khalid & Sophie (BNNVARA), 20 februari 2023: uitrollen van de rode loper*: In het kader van het aantonen van een patroon van aantoonbaar onjuiste informatie wordt door de NPO-Ombudsman een voorbeeld aangehaald van het ‘uitrollen van de rode loper’ voor gasten (zie paragraaf 102 van deze zienswijze). Bij andere omroepen lijkt dit geen probleem te zijn, hetgeen zich eveneens slecht verhoudt tot het gelijkheidsbeginsel. In dit verband kan gewezen worden op een uitzending van het

²³ Ombudsman, ‘Op1: het belang van bronvermelding’, 27 februari 2023, te raadplegen via: <https://www.omroepombudsman.nl/uitspraken-en-columns/op1-het-belang-van-bronvermelding>

BNNVARA-programma *Khalid & Sophie*. In de uitzending van 20 februari 2023 is D66-minister van Financiën Sigrid Kaag te gast.²⁴ Aanleiding voor de uitzending is de vermeende intimidatie aan het adres van Kaag tijdens een campagnebijeenkomst voor de Provinciale Statenverkiezingen in de gemeente Diepenheim (Overijssel) van het weekend daarvoor waar zij werd geconfronteerd met een demonstratie. Een aantal demonstranten had fakkels bij zich. Niet voor niets kiezen wij in dit verband voor de term ‘vermeende intimidatie’. In de media en op sociale media ontstond in de dagen na het voorval namelijk discussie over de vraag of het hier ging om intimidatie of dat het een gewone demonstratie betrof. Presentatrice Sophie Hilbrand maakt er tijdens deze uitzending van *Khalid & Sophie* in ieder geval geen geheim van hoe zij over het voorval denkt. In het ondervragen van Kaag wordt duidelijk dat zij het hele voorval als zeer intimiderend beschouwt: niet alleen de fakkels, maar ook de mobiele telefoontjes waarmee wordt gefilmd zijn volgens haar erg intimiderend. ‘Ik vond eigenlijk beide intimiderend. Ook die mobiele telefoons. Had u dat zelf ook?’ vraagt Hilbrand op dwingende toon aan Kaag. Kaag antwoordt dat ze het niet zozeer als intimiderend heeft ervaren, maar wel lette op de vlammen (van de fakkels). Vervolgens worden enkele beelden getoond waarop Hilbrand roept ‘dit is toch absurd!’. Wie het fragment bekijkt, kan niet anders dan constateren dat Hilbrand Kaag aanmoedigt duidelijker stelling te nemen over het voorval, hetgeen ook al snel gebeurt (onder veelvuldig en voortdurend souffleren van Hilbrand). Het gehele gesprek tussen Hilbrand en Kaag is op zijn zachtst gezegd opmerkelijk te noemen. Ten eerste neemt Hilbrand zelf wel heel duidelijk stelling. Zij stelt niet alleen geen enkele kritische vraag aan Kaag, maar moedigt haar juist aan om haar standpunten nog duidelijker te verwoorden – hetgeen tot gevolg heeft dat Kaag, inderdaad, een steeds stelligere mening verkondigt naarmate het gesprek vordert. Uiteraard mag Hilbrand *haar* mening laten doorschemeren tijdens het gesprek. Dat is niet waar het hier om gaat. Maar de benadering van Kaag – geen enkele kritische vraag, instemmend knikken, soufflerend taalgebruik en het aanmoedigen tot het innemen van stelligere beweringen – is het schoolvoorbeeld van wat de NPO-Ombudsman noemt het ‘uitrollen van de rode loper’. En dit uitrollen van de rode loper voor gasten is volgens haar een probleem, hetgeen duidelijk wordt in haar rapport over ON! en een analyse van een gesprek tussen de presentatrices en PVV-Tweede Kamerlid Harm Beertema (zie paragraaf 102 van deze zienswijze). Deze aflevering van *Khalid & Sophie* en de manier waarop Hilbrand zich opstelt springt helemaal in het oog wanneer deze vergeleken wordt met het door de NPO-Ombudsman gewraakte fragment van *Ongehoord Nieuws* waar Blommestijn Beertema stimuleert tot het

²⁴ Te bekijken via *NPO Start*: https://www.npostart.nl/khalid-sophie/20-02-2023/BV_101409161

geven van een antwoord op de door haar gestelde vraag met de woorden ‘take it away’. Waarom is een simpel ‘take it away’ in het kader van een antwoord van Beertema die zich zorgen zegt te maken over de tijd die hij krijgt voor zijn relaas (dat kennelijk uitgebreid is) – en zonder overigens zelf een mening door te laten schemeren of op wat voor manier dan ook te suggereren het eens te zijn met Beertema – een voorbeeld van het uitrollen van een rode loper? Waarom wordt dit voorbeeld gebruikt in het kader van een zogenaamd patroon van aantoonbaar onjuiste informatie? Maar nog belangrijker: waarom gebeurt dit bij ON! wel en mag de BNNVARA-presentatrice Kaag zo ongeveer de woorden in de mond leggen en aanmoedigen tot het innemen van stelligere standpunten zonder dat dit gevolgen heeft? Waarom is dit bij BNNVARA geen probleem en is de uitspraak ‘take it away’ bij ON! wel een probleem? Dit verhoudt zich slecht tot het gelijkheidsbeginsel.

74. *WNL op Zondag (WNL), 11 december 2022: niet doorvragen:* Om een patroon van aantoonbaar onjuiste informatie in de afleveringen van *Ongehoord Nieuws* aan te tonen, wordt kritiek geleverd op de manier van interviewen door de presentatrices. In het rapport van de NPO-Ombudsman wordt opgemerkt dat ‘beweringen van gasten niet bevraagd of van kanttekening voorzien worden’, hetgeen er volgens de NPO-Ombudsman toe leidt dat ‘niet gecheckte en/of niet tegengesproken aantoonbaar onjuiste informatie’ als feit wordt gepresenteerd in het vervolg van het gesprek. Wij betwisten dat hiervan sprake is, zoals uiteengezet in paragraaf 96 tot en met 102 van deze zienswijze, en herhalen het nog maar eens: er is geen sprake van aantoonbaar onjuiste informatie, maar veelal van de mening van de gast die als uitgangspunt dient voor de rest van het gesprek. Gesteld kan worden dat deze manier of stijl van interviewen bij andere NPO-programma’s ook wordt gehanteerd. ON! stelt zich op het standpunt dat dit logisch is: een studiegast staat bepaalde standpunten voor, wordt op basis van deze standpunten uitgenodigd voor deelname aan het programma en krijgt de gelegenheid om die standpunten verder toe te lichten. Echter, zoals al aangegeven is dit in het geval van ON! en de door haar uitgenodigde studiegasten problematisch volgens de NPO-Ombudsman en het NPO-bestuur. Uit een analyse van enkele fragmenten uit andere NPO-programma’s wordt duidelijk dat dit bij andere omroepen kennelijk niet het geval is. Sterker nog, deze omroepen maken het veel bonter dan ON!, zonder dat daar ook maar enige consequentie aan wordt verbonden.
75. Volgens ons kan een verklaring hiervoor gelegen zijn in het feit dat het bij andere NPO-programma’s veelal gaat om het verkondigen van een consensusstandpunt van een dominante groep; het gaat om een (meer) geaccepteerd standpunt waardoor er

over het algemeen minder aanstoot zal worden genomen aan een dergelijk standpunt en het om die reden geen onderzoek lijkt te rechtvaardigen. Echter betekent dit niet dat het niet gaat of kan gaan om standpunten waarover discussie bestaat – en die in het geval van ON! wel aanleiding zijn voor het verschijnen van een rapport door de NPO-Ombudsman of zelfs het opleggen van een sanctie door de NPO. In dit verband kan worden gewezen op de standpunten die worden ingenomen door D66-minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten tijdens een uitzending van het WNL-programma *WNL op Zondag* van 11 december 2022. Jetten is te gast om het te hebben over het door hem gevoerde klimaatbeleid. Wanneer in dit verband klimaatopwarming ter sprake komt stelt hij dat we ‘nog maar acht jaar hebben om binnen het anderhalve graad-scenario te blijven’ en voegt daaraan toe dat ‘als we daarover heengaan met de opwarming van de aarde, dan heeft dat echt desastreuze gevolgen’. Hij wijst vervolgens op standpunten van IPCC-wetenschappers die stellen dat CO₂-vrij energievoorziening cruciaal is om dat doel van 1,5 graden te halen. Op beeld is te zien dat presentator Rick Nieman instemmend knikt tijdens deze uiteenzetting van Jetten. Er wordt op geen enkele manier doorgevraagd, laat staan dat er een kritische vraag wordt gesteld. Voorbeelden van vragen die bijvoorbeeld gesteld hadden kunnen (of zelfs moeten) worden, zijn: waar baseren die wetenschappers van het IPCC zich op? Er zijn immers ook wetenschappers die iets anders beweren (denk aan Ferdinand Meeus en Marcel Crok die bij *Ongehoord Nieuws* te gast waren), waarom hebben die ongelijk? Er zijn ook politici die iets anders beweren (denk aan Wybren van Haga en Thierry Baudet, die bij *Ongehoord Nieuws* te gast waren), waarom hebben die ongelijk? Kortom, is klimaatbeleid überhaupt wel nodig? Waarom zou meer dan 1,5 graad klimaatopwarming zulke ‘desastreuze gevolgen’ hebben? Dient klimaatbeleid, dat veel geld kost, voor te gaan op andere uitgaven van de overheid? Et cetera. Uiteraard is het prima dat Nieman zelf ook een mening heeft over het klimaatbeleid: hij is het kennelijk eens met de standpunten van Jetten of ziet in ieder geval geen reden om hem (kritisch) te bevragen. Wij beweren hier ook geenszins dat de presentator zelf volledig neutraal moet zijn of die indruk moet wekken. Echter worden de standpunten van Jetten op deze manier wel als feit gepresenteerd: de kijker blijft achter met het idee dat meer dan 1,5 graden klimaatopwarming desastreuus is voor de aarde, terwijl er in dit verband toch duidelijk verschillende standpunten bestaan, zowel in de wetenschap als in de politiek. En het onduidelijke onderscheid tussen feit en mening, in combinatie met een gebrek aan doorvragen, is nu precies wat de NPO-Ombudsman – en in navolging daarvan het NPO-bestuur – ON! verwijt. Waarom leidt dit dan in het geval van *WNL op Zondag* niet tot een onderzoek van de NPO-Ombudsman of een sanctie door het NPO-bestuur? Wederom levert dit een schending van het gelijkheidsbeginsel op.

76. *Khalid & Sophie (BNNVARA), 1 februari 2023: niet doorvragen*: Een ander in het oog springend voorbeeld is de uitzending van het BNNVARA-programma *Khalid & Sophie* van 1 februari 2023. Tijdens deze uitzending staat eveneens een onderwerp dat raakt aan het klimaatbeleid centraal: GroenLinks-fractievoorzitter Jesse Klaver is te gast om zijn wetsvoorstel om overheidssubsidie aan de fossiele industrie stop te zetten toe te lichten. Aanleiding voor het gesprek zijn aanhoudende demonstraties van actiegroep Extinction Rebellion en een klimaatdebat in de Tweede Kamer dat een dag later gepland staat. In een stukje uit de aflevering van amper een halve minuut stelt Klaver achtereenvolgens dat we ‘in een enorme klimaatcrisis zitten’, ‘de wereld echt in brand staat’, ‘de wereld echt op instorten staat’ en dat ‘wanneer we de opwarming van de aarde willen stoppen, we moeten stoppen met het uitstoten van fossiele brandstoffen’. Studiogast Roos Moggré, presentatrice bij het AVROTROS-actualiteitenprogramma *EenVandaag*, die eerder in het gesprek nog tegen Klaver inbracht dat zij bang was extra te moeten betalen als zijn plan doorgang vindt, komt in beeld. Zij knikt instemmend: Klaver lijkt haar te hebben overtuigd tijdens dit gesprek. Klaver gaat daarna nog een stapje verder: wanneer we de opwarming van de aarde willen stoppen, moeten we helemaal stoppen met het uitstoten van fossiele brandstoffen. Hilbrand mompelt ‘mmm’ en knikt eveneens instemmend. Niemand vraagt door. Niemand vraagt Klaver waar hij zijn uitspraken op baseert. Het enige dat nog iets weg heeft van een kritische vraag is hetgeen dat door Moggré wordt gesteld inzake de kosten van de plannen van Klaver. De onderliggende claim, dat we *nu* moeten handelen om de wereld te redden, staat niet ter discussie. Sterker nog, Hilbrand doet er nog een schepje bovenop en voegt toe dat zij al dertig jaar allerlei ‘maren’ hoort wanneer het gaat om acties om het klimaat te beschermen, maar dat er op deze manier niets verandert. De kijker blijft achter met een onheilspellend gevoel: de wereld staat in brand! Er moet *nu* actie worden ondernomen! Hilbrand moedigt Klaver aan om een harder standpunt in te nemen, in de woorden van de NPO-Ombudsman: zij rolt de ‘rode loper’ uit voor Klaver. Dat terwijl er – wij benoemden het net al even – toch wetenschappers (denk aan Ferdinand Meeus en Marcel Crok die bij *Ongehoord Nieuws* te gast waren) en politici (denk aan Wybren van Haga en Thierry Baudet, die bij *Ongehoord Nieuws* te gast waren) zijn die iets anders beweren. Waarom wordt daar op geen enkele wijze aan gerefereerd? Naast het gebrek aan doorvragen en het aannemen van iemand zijn mening (in dit geval Klaver) en die in het rest van het gesprek presenteren als feit, zijn de uitspraken rondom het klimaat in zowel de uitzending van *WNL op Zondag* als die in *Khalid & Sophie* ook te kwalificeren als ‘aantoonbaar onjuist’ wanneer we de onderzoeksmethode van de NPO-Ombudsman hanteren. Er zijn immers voldoende

bronnen aan te halen die aangeven dat klimaatopwarming helemaal niet zo'n groot probleem – of überhaupt geen probleem – is. Als we kijken naar hoe het 'patroon van onjuiste informatie' door de NPO-Ombudsman is aangetoond, blijkt een enkele bron al voldoende te zijn. Er zou in dit verband gewezen kunnen worden op het boek *De staat van het klimaat: een koele blik op een verhit debat* (2010).²⁵ Hier dient wederom gewezen te worden op de absurditeit van de door de NPO-Ombudsman gehanteerde methode en het door haar strikt gemaakte onderscheid tussen feit en mening. Het klimaatbeleid en de vermeende opwarming van de aarde zijn politieke, maatschappelijke en wetenschappelijke twistpunten waarop verschillende interpretaties mogelijk zijn. Echter, in de hiervoor genoemde uitzendingen van *WNL op Zondag* en *Khalid & Sophie* komt dat op geen enkele manier aan de orde; er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van het feit dat het hier gaat om de mening van Klaver en Jetten. Hetgeen zij voorstaan, wordt gepresenteerd als een onomstotelijk vaststaand feit – en dat is nu precies wat ON! continu (volgens ons overigens onterecht) wordt verweten, terwijl het bij andere omroepen niet eens een korte reactie van de NPO-Ombudsman rechtvaardigt, laat staan een heel rapport of een sanctie van de NPO. Wederom een schending van het gelijkheidsbeginsel.

77. *Buitenhof (coproductie AVROTROS, BNNVARA, VPRO), 12 februari 2023: niet doorvragen*: Niet alleen in geval van klimaatopwarming wordt op soortgelijke wijze geïnterviewd. Een ander voorbeeld is de oorlog in Oekraïne. In de *Buitenhof*-uitzending van 12 februari 2023 wordt over deze oorlog gesproken. Te gast zijn Tom Middendorp (oud-commandant der strijdkrachten) en Kati Piri (PvdA-Tweede Kamerlid). Eerstgenoemde stelt dat Oekraïne de westerse steun 'echt nodig heeft om zijn land te kunnen verdedigen', waarop presentator Twan Huys instemmend knikt en 'ja' antwoordt. Over het leveren van extra wapens aan Oekraïne – en überhaupt steun aan Oekraïne vanuit Nederland – bestaat binnen de samenleving discussie. Huys neemt echter de mening dat Oekraïne die wapens echt nodig heeft klakkeloos aan en deze vormt (als feit) vervolgens de basis voor de rest van het gesprek. Waarom vraagt Huys niet door? Waarom benoemt hij niet dat lang niet iedereen vindt dat er extra wapens aan Oekraïne moeten worden geleverd? Met andere woorden, waarom wordt niet duidelijk gemaakt dat het hier gaat om een mening? Waarom stelt hij niet de vraag waarom Oekraïne zich überhaupt dient te verdedigen tegen Rusland? De onderliggende claim dat de oorlog in Oekraïne het gevolg is van (eenzijdige) Russische agressie staat zelfs in het geheel niet ter discussie. Later in het gesprek komt Piri aan het woord. Zij stelt dat het leveren van wapens een teken van

²⁵ Marcel Crok, *De staat van het klimaat: een koele blik op een verhit debat*, Amsterdam: Uitgeverij Carrera 2010.

solidariteit aan Oekraïne is. Wederom: geen enkele kritische vraag van Huys. Hij neemt de *mening* dat het Westen – en Nederland – dus kennelijk solidair moet zijn met Oekraïne wederom aan als *feit* voor de rest van het gesprek. Precies hetgeen dat de NPO-Ombudsman en het NPO-bestuur ON! verwijten. Waarom vormt een dergelijke manier van interviewen bij *Ongehoord Nieuws* wel aanleiding voor een onderzoek en meerdere rapporten en bij een programma als *Buitenhof* niet? Waarom leidt dit bij ON! tot het opleggen van een sanctie door het NPO-bestuur? En vooral: waarom wordt er niet opgetreden tegen *Buitenhof*? Het feit dat een bepaalde interviewtechniek ON! wel wordt verweten en WNL, AVROTROS, BNNVARA en de VPRO niet is vanuit democratisch oogpunt nog extra verwerpelijk, aangezien ON! – in tegenstelling tot de eerdergenoemde omroepen – de minderheidsstandpunten dan wel de ongehoorde standpunten voor het voetlicht brengt. Niet anders dan geconcludeerd kan worden dat de NPO-Ombudsman en het NPO-bestuur vertrekken vanuit dezelfde dominante (meerderheids)visie die ook Nieman, Huys, Hilbrand en hun studiogasten erop nahouden en dat daarom het niet doorvragen in dit geval niet leidt tot een onderzoek van de NPO-Ombudsman, tot een analyse van andere uitzendingen van de programma's *WNL op Zondag*, *Buitenhof* of zelfs tot een opgelegde sanctie. Het dominante meerderheidsstandpunt mag kennelijk wel als feit worden aangenomen in de uitzendingen van voornoemde programma's en hoeft niet bevraagd te worden, terwijl dat niet geldt voor het minderheidsstandpunt – zelfs met boetes tot gevolg. Dit is niet alleen gevaarlijk in een democratische samenleving, maar levert tevens een schending op van het gelijkheidsbeginsel.

78. *Conclusie*: Uiteraard zijn dit slechts enkele voorbeelden. Een diepgaande analyse van alle uitzendingen van programma's als *Khalid & Sophie*, *Buitenhof* of *Op1* valt buiten deze zienswijze (dit zou het werk moeten zijn van de NPO-Ombudsman). Toch geven deze voorbeelden – het zijn er vijf, net zo veel als de NPO-Ombudsman zelf aanhaalt om een 'patroon' aan te tonen – aan dat er in andere NPO-programma's iets vergelijkbaars gebeurt als in de uitzendingen van *Ongehoord Nieuws*. Toch is het enkel *Ongehoord Nieuws* dat constant ter discussie staat, waarover rapporten verschijnen en dat sancties krijgt opgelegd. Kortom, het gelijkheidsbeginsel wordt met voeten getreden. Geconcludeerd kan dan ook worden dat zowel de NPO-Ombudsman als het NPO-bestuur zich stelselmatig schuldig maakt aan een schending van het gelijkheidsbeginsel. Dit blijkt niet alleen uit de omgang met klachten die worden ingediend bij de NPO-Ombudsman, maar ook uit de gevolgen

die hieraan worden verbonden. Geen van de hierboven genoemde voorbeelden,²⁶ afkomstig uit diverse programma's van diverse omroepen, leidde tot een diepgaand onderzoek van de NPO-Ombudsman of een sanctie van het NPO-bestuur. De vraag rijst waarom dit het geval is. Het lijkt er sterk op dat dit samenhangt met de vooringenomenheid (de *politieke bias* waarnaar in Europese aanbevelingen en jurisprudentie wordt verwezen als groot gevaar) die in het omroepbestel bestaat ten opzichte van het minderheidsstandpunt, dat niet alleen stelselmatig onderwerp van discussie vormt maar ook leidt tot ophef – zowel bij het kijkerspubliek als bij collega-omroepen.

79. Naast het verwijt dat ON! de journalistieke code overtreedt wordt haar enerzijds verweten zich publiekelijk negatief uit te laten over andere partijen maar anderzijds wordt ON! kwalijk genomen dat andere partijen zich publiekelijk negatief uitlaten over ON!. Zie bijvoorbeeld punt 7, 9 en 13 van het “besluit”/voornemen.
80. ON! is van mening dat het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden omdat het niet naleven van de journalistieke code door andere omroepen, het zich als slachtoffer gedragen door het reageren op uitlatingen van deze andere omroepen, alsmede het publiekelijk negatief uitlaten door deze andere omroepen niet wordt gesanctioneerd. Volgens ON! is er sprake van rechtens gelijke gevallen, derhalve zou er een gelijke behandeling dienen plaats te vinden. Zo heeft de ombudsman onlangs nog vastgesteld dat de journalistieke code zou zijn geschonden tijdens een uitzending van OP1, gedragen de andere omroepen zich als slachtoffer terwijl zij ON! uitsluiten en laten andere omroepen zich publiek zeer negatief uit over ON!.
81. Ook indien het bestuur van mening is dat er geen sprake is van (volledig) gelijke gevallen, dan nog is het gelijkheidsbeginsel geschonden. Zo werd over iets soortgelijk door de rechtbank Noord-Nederland op 4 oktober 2022 het navolgende overwogen: *“De rechtbank overweegt verder dat nu sprake is van ongelijke gevallen **niet zonder meer kan worden geoordeeld dat het beroep op het gelijkheidsbeginsel niet slaagt. De rechtbank is van oordeel dat het adagium dat ongelijke gevallen ongelijk moeten worden behandeld, naar mate van hun ongelijkheid, dient te gelden. In dat verband kan een ongelijke behandeling van ongelijke gevallen in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel, wanneer sprake is van een overduidelijke***

²⁶ Hierbij benadrukken wij dat wij hier volstaan met slechts enkele, recente voorbeelden die echter niet op zichzelf staan maar eerder blijken te geven van een patroon van vooringenomenheid binnen de NPO – waar alleen ON! een uitzondering op vormt.

*onevenredigheid tussen het verschil in behandeling en de tussen de gevallen bestaande verschillen.*²⁷

82. In de historie van de publieke omroep is er nog nooit gebruik gemaakt van de sanctiebevoegdheid van art. 2.154 Mediawet of diens voorganger. In punt 54 van het “besluit”/voornemen stelt de Raad van Bestuur dat andere omroepen net als ON! worden aangesproken op hun verplichting binnen de normen van het publieke mediabestel. De Raad van Bestuur geeft aan dat hieraan nog de nodige aandacht zal worden gegeven. Vervolgens stelt de Raad van Bestuur dat het gedrag van anderen geen grondslag kan zijn om niet over te gaan tot optreden jegens ON!. Daarmee lijkt de Raad van Bestuur te erkennen dat andere omroepen “ook” in strijd hebben gehandeld met de norm van bereidheid tot samenwerking. Net als er in het eerste rapport van de Ombudsman waarin ook zijdelings werd gerefereerd aan het gedrag van andere omroepen levert dit geen sanctie op. Aan ON! zijn er inmiddels twee sancties opgelegd en is een derde sanctie aangekondigd. Andere omroepen hebben naar het beste weten van ON! niet eens een waarschuwing gekregen, in elk geval zijn er ten aanzien van hen geen sanctie opgelegd terwijl niet inzichtelijk is waarom hun gedragingen rechtens minder ernstig zouden zijn (in de perceptie van het bestuur).
83. Ook wordt door de Raad van Bestuur nadrukkelijk verzocht door bij diverse instanties om -naar aanleiding van de uitzending van 15 september 2022- om ON! te onderzoeken. Zo is er een verzoek neergelegd bij het Commissariaat voor de Media om zich uit te spreken over de uitzending in het licht van art. 2:88 lid 5 en is het Commissariaat voor de Media verzocht de klachten tegen ON! met voorrang te behandelen.²⁸ Daarbij is bij het voornemen tot het opleggen van de derde sanctie gehint op een verzoek aan de Minister zoals neergelegd in art. 2.33 lid 4 sub b. Een grotere discrepantie tussen de aanpak ten opzichte van ON!, respectievelijk de andere omroepen kan men zich niet voorstellen.
84. Onder punt 41 van het “besluit”/voornemen wordt ON! verweten publiekelijk de andere partijen uit het publieke bestel te bekritisieren. Hierbij wordt verwezen naar de gedraging zoals omschreven onder deel A. van het besluit. ON! stelt dat andere omroepen zich zeer negatief publiekelijk hebben uitgelaten over ON! en zelfs publiekelijk kenbaar hebben gemaakt niet meer te willen samenwerken in het kader van het Genreoverleg Journalistiek. In punt 13 van het besluit overweegt de Raad

²⁷ Rb Noord-Nederland, 4 oktober 2022, ECLI:NL:RBNNE:2022:3576.

²⁸ <<https://pers.npo.nl/persberichten/reactie-npo-op-uitzending-ongehoord-nieuws-15-september>>

van Bestuur omtrent het negatief publiekelijk uitlaten omtrent andere spelers in het publieke bestel: *Dergelijke publieke omroep-interne en publieke reacties van ON! met kritiek op het bestel, de NPO, en individuele omroepen creëert een situatie die ontwrichtend werkt en waarbinnen niet goed kan worden samengewerkt.* In het kader van bovenstaande heeft ON! de Raad van Bestuur reeds geattendeerd op een aantal publiekelijke uitlatingen van de andere omroepen waartegen op geen enkele wijze schijnt te zijn opgetreden.

85. Op 29 september 2022 hebben de omroepen AVROTROS, BNNVARA, WNL, HUMAN, Omroep Zwart, Omroep MAX, KRO-NCRV, VPRO, EO en PowNed per e-mail kenbaar gemaakt niet meer bij het genreoverleg journalistiek aan te schuiven zolang ON! hieraan deelneemt. Dit schrijven van 29 september 2022 alsmede het daadwerkelijk niet meer met ON! in overleg treden met betrekking tot het genreoverleg journalistiek kan niet anders worden gezien dan als een schending van de samenwerkingplicht.
86. In het “besluit”/voornemen stelt de Raad van Bestuur bovendien dat het zich publiekelijk negatief uitlaten over andere betrokkenen van de publieke omroep in strijd is met de samenwerkingsverplichting. In het kader hiervan heeft ON! in ieder geval nog andere overtredingen opgemerkt waar de Raad van Bestuur reeds bekend mee is. Het betreft de uitspraak van Peter Kuipers directeur van KRO-NCRV dat ON! uit het omroepstelsel moet worden gezet.²⁹
87. Een uitspraak van hoofdredacteur en bestuurder Bert Huisjes van WNL van op of omstreeks 30 september 2022 waarin hij de Voorzitter van ON! omschrijft als een clown met een cirkelzaag en journalistieke managers oproept te stoppen met hun onderling overleg zolang Ongehoord Nederland (ON) daarbij zit.³⁰ Bert Huisjes zegt: *“als je daar ineens een clown met een cirkelzaag tussen zet, die pretendeert dat hij ook aan journalistiek doet, dan heb je geen serieus gesprek meer”*. Daarbij stelt deze Bert Huisjes ook nog eens dat het overleg volledig ontspoord zou zijn en wordt tevens de indruk gewekt dat met ON! geen veilig gesprek zou kunnen plaatsvinden. Op 28 September 2022 was Bert Huisjes aan het woord in het KRO-NCRV NPO Radio1-programma Spraakmakers. Hierin gaf hij te kennen samen met andere omroepen niet in het journalistiek overleg te willen treden met ON! en deelt daarbij een sneer uit naar de presentatoren van ON!. Hierover zegt hij: *“de mensen die*

²⁹ <https://nos.nl/artikel/2445572-directeur-van-kro-ncrv-wil-ongehoord-nederland-uit-het-omroepbestel>

³⁰ <https://www.villamedia.nl/artikel/de-week-van-bert-huisjes-wilde-niet-meer-overleggen-met-clown-met-cirkelzaag>.

*interviewen, dat zijn gewoon agitatoren die op Twitter actief zijn of voormalig medewerkers van een politieke partij”.*³¹

88. Naar aanleiding van al deze publiekelijke ongefundeerde aanvallen van Bert Huisjes komt ON! met een artikel: “Bert mag niet jokken”. Het artikel betreft nogal een milde reactie. Dat deze reactie een reden vormt om tot het opleggen van een sanctie over te gaan, terwijl de uitlatingen van Bert Huisjes op geen enkele wijze worden gesanctioneerd, is evident in strijd met het gelijkheidsbeginsel.
89. Indachtig het doel om met de andere omroepen samen te werken heeft ON! op 11 november 2022 de Raad van Bestuur verzocht om handhavend op te treden tegen de uitsluiting van ON! (**bijlage III**). Op 14 februari 2022 heeft de Raad van Bestuur hieromtrent een afwijzende beslissing genomen (**bijlage IV**). Op 20 februari 2023 is vervolgens door de Raad van Bestuur besloten om het genreoverleg journalistiek zonder ON! te hervatten (**bijlage V**). Uit voornoemde besluiten kan worden afgeleid dat er op geen enkele wijze is opgetreden tegen de andere omroepen die - volgens de kwalificaties van het bestuur zelf- in strijd met de samenwerkingsverplichting hebben gehandeld.
90. ON! wil daarbij opmerken dat het uitsluiten van ON! zelfs door de Raad van Bestuur lijkt te worden gefaciliteerd. Na 29 september 2022 hebben de andere omroepen een nieuwsbrief opgericht - NPO weekend - die op de website van de NPO prijkt.³² Op de website blijkt duidelijk dat alle omroepen met een journalistiek programma behalve ON! onderdeel uitmaken van de nieuwsbrief en daarbij wordt tevens vermeld dat deze nieuwsbrief bestaat uit de verhalen van de samenwerkende omroepen.
91. Onder punt 14 van het besluit overweegt de Raad van Bestuur dat er een grote hoeveelheid klachten zijn binnengekomen met betrekking tot de uitzending van 15 september 2022. Ook dit is niet uniek. Zo zijn er veel klachten ingediend bij de ombudsman tussen 20-10-2022 en 24-10-2022 met betrekking tot de uitzending van Op1.³³ Zijn er meerdere klachten bij de ombudsman binnengekomen met betrekking tot de uitzending van Khalid en Sophie op 28 oktober 2022 (**bijlage VI**).³⁴ Heeft een uitzending van Op1 geleid tot frustratie en boosheid bij de politie³⁵ en met betrekking

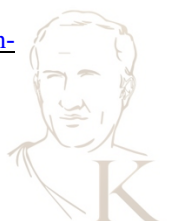
³¹ <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/spraakmakers/42d5ab1b-f2a1-4a0b-84de-995e8e393fd8/2022-09-28-het-mediaforum-met-bert-huisjes-en-aylin-bilic>

³² < <https://welkom.npo.nl/npoweekend> >

³³ < https://www.npostart.nl/op1-13-oktober-2022/13-10-2022/POW_05457244 >

³⁴ < https://www.npostart.nl/khalid-sophie/26-10-2022/BV_101408465 >

³⁵ <https://www.ad.nl/binnenland/boosheid-bij-politie-om-optreden-simons-en-roethof-in-op1-wij-zijn-met-hen-voorlopig-klaar~a4e4ab13/>

tot een uitzending van 6 januari 2023 van Op1 zijn er zelfs 890 mails binnengekomen bij de ombudsman.³⁶

92. De uitzending van 6 januari 2023 van OP1 heeft in ieder geval - naar het beste weten van ON! – (nog) niet geleid tot een sanctie, of publieke reactie van uw bestuur.
93. Mocht er al geen sprake zijn van gelijke gevallen dan stelt ON! nadrukkelijk dat er sprake is van een evidente onevenredigheid tussen het verschil in behandeling van ON! onderscheidenlijk de andere omroepen. Ook dit levert een schending op van het gelijkheidsbeginsel.

Détournement de pouvoir

94. Het besluit is bovendien in strijd met het verbod op “*détournement de pouvoir*” (art. 3:3 Awb), omdat de Raad van Bestuur zijn handhavingsinstrument gericht op het borgen van de samenwerking binnen het bestel gebruikt voor een ander doel, namelijk het corrigeren van ON! op inhoud van zijn programma’s. ON! is van mening dat de sanctie mede **een reactie** is op de inhoud van de uitzending van 15 september jl, (*vide* hetgeen ten aanzien van pijler 1 naar voren is gebracht).
95. Een aantal maal heeft de Raad van Bestuur zich in ieder geval evident (negatief) uitgelaten over de inhoud van de programma’s van ON!. Eerder is verwezen naar de reactie van 16 september 2022 naar aanleiding van de bewuste uitzending:

“NPO heeft de redactionele vrijheid hoog in het vaandel staan, maar daar zijn wel grenzen aan wat racistische of discriminerende uitlatingen betreft. Die grens is volgens de Raad van Bestuur in deze uitzending bereikt.”

Daarbij stel het NPO bestuur het navolgende:

“Leeftang: “Bij de Raad van Bestuur komen veel klachten binnen over deze uitzending, waaronder ook kopieën van klachten die bij de ombudsman zijn ingediend. We vragen de ombudsman om deze met voorrang te behandelen.”

96. Als gezegd, uit de publicatie van de Raad van Bestuur kan niet anders worden afgeleid dan dat zij de inhoud van de uitzending als immoreel en racistisch hebben beoordeeld. Evident een inhoudelijk oordeel waar de Raad van Bestuur zich niet over mag uitlaten.

³⁶ <https://www.omroepombudsman.nl/uitspraken-en-columns/op1-het-belang-van-bronvermelding>

97. De daaropvolgende reactie van ON!, waarbij zij aangeven met verbazing kennis te hebben genomen van het statement van de Raad van Bestuur is dan ook begrijpelijk en terecht. Hoe kan het dat het “overkoepelende orgaan dat toeziet op samenwerking tussen de verschillende spelers” zich over de inhoud uitlaat en ON! over de inhoud publiekelijk op de vingers tikt? En daarmee ook partij kiest voor alle andere omroepen binnen het bestel.
98. Dan is er nog sprake van de uitgelekte e-mail die tot Kamervragen heeft geleid **(bijlage VII)**.³⁷ Op 10 november 2022 heeft onderhavige advocaat de Raad van Bestuur verzocht om te bevestigen of de e-mail inderdaad afkomstig is van de Raad van Bestuur. Op 15 november 2022 heeft de Raad van Bestuur bevestigd dat de e-mail inderdaad van de directie afkomstig is **(bijlage VIII)**. In deze e-mail wordt benadrukt dat de Raad van Bestuur van mening is dat de grens van de redactionele vrijheid is bereikt. Vervolgens wordt in de e-mail aangegeven dat het Commissariaat is verzocht om de uitzending te onderzoeken. Het meest interessante aan de e-mail is het navolgende:
- “Wij zullen de komende periode verder bepalen wat wij als NPO verder kunnen doen in deze kwestie. Wij begrijpen heel goed dat het bereiken van een grens niet zonder de nodige consequenties mag blijven.”*
99. De verzenddatum van de e-mail is bij ON! niet bekend. Uit de inhoud kan echter worden afgeleid dat de e-mail in ieder geval van *na* 15 september 2022 is geweest. In deze e-mail wordt onmiskenbaar aangegeven dat de Raad van Bestuur op basis van de uitzending van 15 september 2022 – naast een melding bij het Commissariaat - andere consequenties wil verbinden aan het bereiken van de (inhoudelijke) “grens”.
100. Uit de e-mail blijkt ook dat ten tijde van de e-mail het onderzoek bij de ombudsman al was opgestart en dat het onderzoek maximaal drie maanden zou duren. Het druistige karakter van het voornemen blijkt ook hieruit. Het bestuur heeft niet op zorgvuldige wijze willen wachten tot organen die wel een inhoudelijk oordeel (over de journalistieke werkwijze) kunnen geven het onderzoek hadden afgerond.
101. Het inhoudelijk oordeel van De Raad van Bestuur kan daarbij, als gezegd, eveneens mede worden afgeleid uit het handhavingsverzoek dat op 10 november 2022 is gedaan aan het Commissariaat. Het Commissariaat wordt verzocht om een concreet

³⁷ < <https://www.openkamer.org/kamervraag/2022Z19820/> >

onderzoek te starten naar de uitzending van 10 mei 2022 (onderwerp van sanctiebesluit I) en de uitzending van 15 september 2022 (voornemen tot sanctiebesluit II).

102. Gelet op al het voorgaande kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat de Raad van Bestuur onderhavige sanctie wil opleggen naar aanleiding van de **inhoud** van de uitzending van 15 september 2022. Het gebruiken van een handhavinginstrument dat gericht is op het borgen van samenwerking is in strijd met art. 3:3 Awb.

Evenredigheidsbeginsel

103. De Raad van Bestuur heeft de mogelijkheid om een sanctie op te leggen van maximaal 15 procent van het toegekende budget over 2022. Besloten is om een sanctie op te leggen ter hoogte van 1.5 procent van het toegekende budget. Daarmee lijkt de hoogte van het in te houden bedrag op zichzelf staand in een eerste oogopslag wellicht niet disproportioneel. ON! meent dat gelet op alle omstandigheden ook de hoogte van de sanctie disproportioneel is en dat de gevolgen van de sanctie onevenredig zijn. Bij een zorgvuldige afwegingen van de alle feiten dient een sanctie uit te blijven, mede ook gelet op het gegeven dat het zou kunnen leiden tot een intrekking van de licentie. Doch voor zover het bestuur hier anders over denkt dient deze in elk geval aanzienlijk gematigd te worden.
104. De tweede sanctie kan niet los worden gezien van de eerste alsmede het voornemen tot de derde en de andere procedures die lopen bij ON! (zoals bijvoorbeeld de procedures met betrekking tot het handhavingverzoek en een eventuele procedure met betrekking tot het uitsluiten van het Genre overleg journalistiek). De cumulatie van de sanctiebedragen zijn behoorlijk te noemen en hebben grote gevolgen voor ON!.
105. Naast de sancties maakt ON! tevens noodzakelijk juridische kosten voor alle juridische procedures. Aangezien het bestaansrecht van ON! wordt aangetast moet ON! zich gedegen verdedigen. Daarbij kan in overweging worden genomen dat de Raad van Bestuur ook had kunnen kiezen voor andere “oplossingen” dan het opleggen van sancties. Het is spijtig dat er bijvoorbeeld niet gekozen is voor bemiddeling of arbitrage.

106. Tevens wordt verzocht om rekening te houden met het gegeven dat er in een korte periode twee sancties zijn opgelegd en een derde zich in het stadium van een voornemen bevindt. Er is ON! dus weinig tot geen tijd gegund om zich te kunnen verbeteren op de punten waarin zij beweerdelijk te kort zou schieten. De sancties hebben elkaar immers in een rap tempo opgevolgd. Door het korte tijdbestek tussen de verschillende sancties is er ook de ongewenste situatie ontstaan dat zich tot op heden geen onafhankelijke rechter over de zaak heeft kunnen buigen. De Raad van Bestuur en ON! begeven zich met betrekking tot de sancties op een onbekend terrein en verschillen van standpunt met betrekking tot een aantal essentiële onderwerpen. Een uitspraak van een onafhankelijke rechter kan veel veranderen in de houding van partijen.
107. Verzocht wordt om nadrukkelijk rekening te houden met het gegeven dat veel van de verweten gedragingen reacties zijn geweest op het handelen van andere omroepen, die niet zijn/worden bestraft. Ook dient bij een zorgvuldige belangafweging in het voordeel van ON! rekening te worden gehouden met dat niet eerder (behalve bij ON!) een sanctie is opgelegd op grond van art. 2.154 Mediawet, terwijl er wel degelijk omroepen zijn geweest die soortgelijke verwijten werden gemaakt als ON!. Hetgeen de Raad van Bestuur lijkt te erkennen in punt 54 van het “besluit”/voornemen.
108. Met betrekking tot de hoogte van een eventuele sanctie wordt laatstelijk verzocht om rekening te houden met dat het opleggen van een sanctie meerdere gevolgen voor ON! met zich brengt. Elk voornemen tot het opleggen van een sanctie, alsmede elk besluit tot het daadwerkelijk opleggen van een sanctie zijn door de Raad van Bestuur gepubliceerd. Daarmee hebben ON! en voor de bij de omroep werkzame personen behoorlijke reputatie schade opgelopen. Ten gevolge van deze publicaties is er behoorlijk veel negatieve aandacht geweest voor ON!. Opgemerkt moet worden dat ON! de Raad van Bestuur aansprakelijk stelt voor de reeds geleden als nog te lijden schade. Bovendien moet ON! er rekening mee houden dat door de sancties de voorlopige erkenning op grond van art. 2.33 lid 4 van de Mediawet kan worden ingetrokken.

Conclusie:

109. ON! stelt dat zij op geen enkele wijze in strijd heeft gehandeld met het bepaalde in art. 2:154 lid 1 sub b van de Mediawet.
110. ON! stelt dat de wettelijke grondslag ontbreekt voor zover de redenering is dat de schending van de journalistieke code leidt tot een gebrek aan bereidheid tot samenwerken.
111. Bovendien stelt ON! dat er in casu geen sprake is van een schending(en) van zulk een aard dat een tweede sanctie noodzakelijk en gepast is.
112. ON! stelt ook dat het voornemen ondeugdelijk gemotiveerd is en getuigt van onzorgvuldigheid wegens het ontbreken van (1) een zorgvuldige analyse van de bewering en de betwisting dat sprake is van concrete gevallen van het schenden van de journalistieke code en (2) wegens het ontbreken van een gedegen belangenafweging.
113. ON! stelt voorts dat de eventuele sanctie in strijd is met het verbod op *détournement de pouvoir* alsmede met het gelijkheidsbeginsel, verbod van willekeur en het evenredigheidsbeginsel.

Op bovenstaande gronden verzoeken ondergetekenden, namens ON!, om onderhavig bezwaar gegrond te verklaren.

Tevens verzoekt ON! hierbij om een kostenvergoeding op grond van artikel 7:15 Awb.

Gemachtigden,

Mr. H. Külcü (BA, Mjur Oxon)

Mr. V.S.J. Chorus

Overzicht Bijlagen

Bijlage I	Uitlatingen Fred Kwint
Bijlage II	Mededeling andere Omroepen
Bijlage III	Handhavingsverzoek
Bijlage IV	Besluit omtrent handhavingsverzoek
Bijlage V	Besluit omtrent Genreoverleg Journalistiek
Bijlage VI	Klachten omtrent OP1 en Khalid en Sophie excell
Bijlage VII	Uitgelekte email directie NPO
Bijlage VIII	Correspondentie NPO en ON!

